

ALESSANDRA TARANTINO

FREKVENTATIIVIVERBIEN KÄYTTÖ SIMO HÄMÄLÄISEN
ROMAANISSA *KÄTTENPÄÄLLEPANIJAT*

1. LYHYT SELOSTUS ROMAANIN SISÄLLÖSTÄ

Romaanin *Kättenpäällepanijat*¹ alaotsikko on 'ilosteleva kertomus nuoresta miehestä matkalla jossain Suomessa'. Keskeinen käsite kirjassa on matka: 'Matkalla' luetaan kirjan toisen ja pidemmän osan alussa ja se viittaa matkaan, jonka päähenkilö Vaito Oinonen tekee, kun hän lähtee kaksimielisen liikemiehen kanssa. Sen lisäksi matka voisi esittää myös metaforisesti kulkua, jonka aikana Vaito tapaa aikuisten maailman; hän vähitellen jättää taakseen lapsuuden unelmat ja löytää elämän kovan todellisuuden.

Romaani alkaa Vaiton syntymästä ja ensimmäisessä osassa 'Nuori mies' kerrotaan lapsen merkellisimpiä kokemuksia: kaikki on kerrottu ikäänkuin lapsi olisi kuvaamassa.

Juuri silloin kun Vaito jää yksin, ilmestyy eräs Hunttala Matti. Hän on liikemies, ja voidaan arvata, että hänen liikeasiansa eivät ole aivan puhtaita: hän ostaa ja myy maata, rakentaa, omistaa lehden; ilmeisesti sen kaiken takana on uhkayrityksiä ja muutamia huijauksia. Matti Hunttala on puhelias, hyvin varma itsestään, hän edustaa menestystä, rikkautta, mutta hän on pinnallinen ihminen, jolle ainoa tärkeä asia elämässä on raha: rahalla hän voi saada kaikkea, jopa inhimmillisiä suhteita.

Hunttala ilmestyy näkyviin Vaiton elämään ajamalla loistavassa, isossa autossa; hän kutsuu poikaa nousemaan autoon ja kohta tekee ehdotuksen: Vaito voi työskennellä Hunttalan yhtiössä ja kiertää maailmaa, tutustua ihmisiin, oppia kaikenlaisia asioita ja

¹ Tästä lähtien lyhennettynä *K.*

vasta kahden vuoden jälkeen se upea auto tulee Vaiton omaksi. Sopimus on päätetty ja siitä lähtien Vaito muuttaa elämäänsä.

Toinen mielenkiintoinen henkilö on Varis, filosofian lisensiaatti; hän tulee Hunttalan omistaman lehden toimittajaksi ja Vaiton ystäväksi. Varis aina keskustelee ja puhuu elämän filosofiasta, ihmisten moraalista ja psykologiasta.

Hienosti on kerrottu miten Vaito lähestyy naisia: hän tutustuu tyttöön ja samaan aikaan törmää rakkauteen ja mustasukkaisuuteen.

Sellainen huoleton elämäntapa ei kestä kauan, Vaito saa selville, että Matti Hunttala on valehdellut kaikesta. Kovasti pettynyt poika lähtee pois, tulee takaisin kylään, tekee ahkerasti työtä maaseudulla ja siellä käy myös Varpu, tyttö, jonka Vaito oli tavannut.

Lopulta on vielä pettymys: se mies, jota Vaito pitää isänä kertoo, että hän ei ole oikea isä. Vaito ei vastaa eikä reagoi; hänen hiljaisuuteensa voisi tarkoittaa, että poika suostuu elämän monimutkaiseen, joskus epämiellyttävään todellisuuteen.

2. KATSAUS KIELEEN JA TYYLIIN

Analyysini romaanin tyylistä lähtee kielellisistä piirteistä. Kieli ei ilmaise vain kirjoittajan ajatuksia, vaan myös hänen tunteitansa; kielenkäyttäjä valitsee kielellisiä ilmauksia, omien affektiivisten reaktioidensa mukaan, omasta sosiolektistään, ja hänen valintansa riippuu viestintätilanteesta.

Romaanissa *Kättenpäällepanijat* tunnistetaan selvästi kaksi eri kielen vaihtelua: kertomus esitetään kirjakielellä, dialogit tai henkilöiden ajatukset ja muistot ovat usein puhekieltä² tai murreta³. Joskus puhekielen sanastoa esiintyy myös kirjakielessä, erityisesti kun seuraamme henkilöiden ajattelemista ja muistelua.

² Puhekielen tyypilliset piirteet romaanissa ovat esim. passivin runsas käyttö, lyhennettyjä muotoja ("ootte", "oon"), sanoja slangissa ("ei viitti duunata", "onks sulla heittää rööki?").

³ Hämmäläisen käyttämä murre on olennaisesti savolaismurre; teoksessa esiintyvät sen tyypilliset piirteet: esim. *ts* > *ht* (*katsella* : *kahdella*); t:n heikko aste on 0 (*lähdetään* : *lähetään*); alkuvokaali kieltoverbin imperatiivissa on *e* (*älä* : *elä*); švaavokaali (*pulpabdella* : *pulupabdella*).

Kirjailijan hahmo teoksessa käy ilmi ironisesta vivahduksesta, joka tulee näkyviin esimerkiksi henkilöiden luonnehtimisessa. Simo Hämmäläinen ei kuvaa psykologisesti eikä aineellisesti ihmisiä, mutta tilanteista, dialogeista ja toiminnoista hahmottuvat selvästi heidän luonteensa. Ero Hunttalan ja Vaiton välillä on ilmeinen: toinen puhuu jatkuvasti ja puheista arvataan, että hän on itsevarma mies ja omahyväinen; toinen on ujo ja hiljainen, lyhyiden vastauksien taakse Vaito piilottaa herkkyyden ja vilpittömyyden, mutta samaan aikaan hänellä on avoin luonne. Siitä kaikesta voidaan kuvitella, että kirjailija suhtautuu päähenkilöön suopeasti.

Voisin väittää, että juuri sellaisesta kontaminaatiosta kirjakielen ja arkikielen välillä syntyy teoksen omaperäisyys.

Toinen romaanin ominaisuus on frekventatiiviverbien runsas käyttö. Pyrin selvittämään, mikä on niiden merkitys ja funktio teoksessa.

3. SUOMEN KIELEN JOHTAMINEN ELI DERIVAATIOKIELIOPPI JA FREKVENTATIIVIVERBIT

Suomen kielen leksikossa johtamisella on tärkeä tehtävä, vaikka "sananjohdon asema kieliopissa ei ole kovinkaan selvä, koska sillä on kosketuskohta kaikkiin kielen tasoihin (fonologiseen, morfologiseen, syntaktiseen ja semanttiseen)" (Hakulinen-Karlsson, 1979, s.239).

Johtaminen eli derivaatio tarkoittaa, että liittämällä kantasanaan (verbiin tai nominiin) sidonnaiset morfeemit eli johtimet muodostetaan uusia sanoja. Sellaiset sanat ovat johdoksia, jotka kielen systeemissä suhteutuvat kantasanoihin eri semanttisissa funktioissa.

Kangasmaa-Minnin mukaan verbijohtimet voidaan jakaa muuntajiin ja modifioijiin (Kangasmaa-Minn, 1984, s.43). Muuntajat modifioivat kantaverbin kieliopillista merkitystä, esimerkiksi kausatiivijohtimien avulla tuotetaan intransitiiviverbeistä transitiiviverbejä. Modifioijat muuttavat kantaverbin semanttista merkitystä eli verbin teonlaatua. Vaikka suomen verbisysteemissä aspektioppisilla ei ole syntaktisia eikä morfologisia tunnusmerkkejä, voidaan sanoa, että modifioijat ovat luonteeltaan perfektiivisiä tai imperfektiivisiä ja muuttavat tai lisäävät merkitystä kantaverbin sisältämään teonlaatuun.

Perfektiiviset modifioijat ovat esimerkiksi *-abta-*, *-aise-*, *-stu-* ja *-btu-* jotka laadultaan ovat momentaanis-inkoatiivisia johtimia. Imperfektiiviset modifioijat ovat iteratiivis-kontinuaatiivisia ja

frekventatiivijohtimet laajentavat verbin kestoaikaa monin tavoin.

Wiikin mukaan johdoksen kontinuaatiivinen tai frekventatiivinen merkitys ei riipu johtimista, vaan kantaverbin merkityksestä: “jos kantaverbi tarkoittaa hetkellistä tapahtumaa, johdokset ovat frekventatiivisia (esim. *katketa* : *katkeilla*), mutta jos kantaverbi tarkoittaa jatkuvaa tapahtumaa, johdokset ovat kontinuaatiivisia (esim. *olla* : *oleskella*)” (Wiik, 1975, s.154). NS:assa sen sijaan tätä eroa ei ole merkitty ja molemmat verbiryhmät on määritelty frekventatiivisiksi.

Sen lisäksi että kontinuaatiiviverbi ilmaisee jatkuvaa tapahtumaa ja frekventatiiviverbi toistuvaa tapahtumaa jonkin ajanjakson aikana, Wiikin mukaan on niiden verbinryhmien välillä toinenkin tärkeä ero: frekventatiiviverbeillä on sattumanvaraisen jaksottaisuuden merkitys, kun taas kontinuaatiiviverbeillä ei ole sellaista merkitystä; “tämän terminologian mukaan siis esimerkiksi *baroa*, *harppia*, *aukoa*, *nykiä*, *huuhdella* ja *suojella* ovat kontinuaatiivisia, esimerkiksi *haeskella*, *kuljeksia*, *seisoskella*, *syöskennellä*, *laulella* ja *jaksella* frekventatiivisia” (Wiik, 1975, s.157) Lisäksi kontinuaatiiviset johdokset ovat yleensä läpinäkymättömiä ja leksikaalistuneita, frekventatiiviset ovat läpinäkyviä ja niiden johtaminen on produktivisempaa.

Rantalainen, analysoidessaan *-ele-*, *-ile-*, *-skele-*, *-skentele-* ja *-ksi-*johtimien merkityksiä, väittää, että ne muuttavat kantaverbien teonlaatua kahdella tavalla; hän nimittää frekventatiiviverbeiksi niitä johdoksia, jotka ilmaisevat toistoa (*nostella*, *hypähdellä*) ja deminutiivisiksi⁴ niitä johdoksia, jotka ilmaisevat vähättelyä, keveyttä (*laulella*, *rakennella*). Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat ne verbit, joiden kantasana ilmaisee kerrallista eli semelfaktiivista tapahtumaa esim. *kommennella*, *kopautella*, *pysäytellä* ; toiseen ryhmään kuuluvat ne verbit, joiden kantasana ilmaisee tuloksetonta, kestollista tekemistä esim. *hibitellä*, *huiskutella*, *kehitellä*.

Rantalainen olettaa sitä paitsi, että *-ele-*johtin voi toimia myös muuntajana, Kangasmaa-Minnin terminologian mukaan: *-ele-*johtin voi tuoda kantasanaan sekä alkuperäisen frekventatiivisen tai deminutiivisen merkityksen että refleksiivisen merkityksen, esimerkiksi:

⁴ Yli-Vakkurin mukaan deminutiivisuus on “intimiteettikorrelaation ilmenemismuoto. Intimiteettikorrelaatio puolestaan kuvaa sitä emotionaalista ja sosiaalista etäisyyttä (intiimi - neutraali - virallinen), jonka puhuja aina ottaa puheenaiheeseen ja puhuteltavaan”. (Yli-Vakkuri, 1986, s. 26).

“Pojat oleskelivat rannassa ja *lämmittelivät* saunaa”; “Hiihtäjät *lämmittelivät* takan ääressä” (Rantalainen, 1984, s.113). Kuitenkin kannattaa huomata, että refleksiiviverbeissä *-ele*-johdin tuo myös deminutiivisen merkityksen. “Tätä osoittaa se, että refleksiivijohdos ei korvaudu kantasanaallaan ja itse-pronominin akkusatiiviobjektilla (vrt. *pukeutua* = *pukea itsensä*, *peseytyä* = *pestä itsensä*). *Lämmitellä* ei ole samaa kuin *lämmittää itsensä*, vaan parafraasissa on oltava partitiiviobjekti, jolloin kyse on tuloksettomasta toiminnasta. Tämän piirteen voi lukea *-ele*-johtimen tuomaksi” (Rantalainen, 1984, s.114).

Tavallisesti kielenkäyttö tuottaa pragmaattisia lisämerkityksiä, tästä syystä frekventatiivijohdot sisältävät vielä muita merkityksen vivahteita: sellaisia ovat mm. vähättelevyyden, leikillisyyden tai epäilyn sävyt. Kangasmaa-Minn lisää, että frekventatiiviverbi ilmentää “ystävällistä, hiukan huoletonna suhtautumista puhuteltavaan, *oleileminen* kuvastaa yhtäjaksoista tai katkonaista mutta ei kovin työteläistä elämää. *Lepäileminen* ja *levähtäminen* ovat molemmat hypokoristisia muotoja ja rajoittuvat samoin: *Lepäile/levähdä* tässä iltaan asti, mutta jälkimmäinen sisältää tilapäisyyden vivahteen, joka edullisesta puuttuu” (Kangasmaa-Minn, 1985, s.442).

Tutkimuksessaan *Suomen kieliopillisten muotojen toissijainen käyttö* Yli-Vakkuri olettaa, että kielen systeemin sääntöihin nähden puhujan käyttämät ilmaukset voivat olla odotuksenmukaisia tai odotusvastaisia; siinä mielessä joka kielellinen muoto sisältää affektiivisia, sosiolingvistisiä, stilistisiä ja pragmaattisia lisämerkityksiä. Odotusvastaisessa funktiossa frekventatiivijohdosta voidaan käyttää viittaamassa semelfaktiiviseen aktiin, esimerkiksi: “Uuno Tupasela eli nimimerkki Tupa-Uuno *täytteli* tässä kahdeksankymmentä vuotta” (Yli-Vakkuri, 1986, s.59).

Morfologisesti, Wiikin mukaan, frekventatiivijohtimet lähtömuodoltaan ovat neljänlaisia: ensimmäinen tyyppi on suffiksi *-sk-n-t-l*, se liittyy yksitavuisiin vartaloihin, esim. *myyskennellä*; toinen on *-sk-l*, se liittyy ei-väljään vokaaliin päättyviin kantaverbeihin, esim. *etsiskellä*; kolmas on *-(ta)-l*, se liittyy pyöreään vokaaliin päättyviin kantaverbeihin, esim. *istuskella/istuilla*; neljäs on *-l*, se liittyy väljään vokaliin päättyviin kantaverbeihin, esim. *vastailta*.

Jos kantaverbissä on tavuja enemmän kuin kaksi ja jos kantaverbi päättyy ei-väljään vokaaliin, ei frekventatiivijohdosta yleensä voi

muodostaa. Mutta on mahdollista muodostaa frekventatiivijohdos kolmetavuisestakin vartalosta, jos se päättyy väljään vokaaliin (Wiik, 1975, s.160-162).

4. ROMAANIN *KÄTTENPÄÄLLEPANIJAT* FREKVENTATIIVIVERBIT

Tässä tutkimuksessa olen analysoinut verbin muotoja ja pitänyt frekventatiivisina vain niitä verbejä, jotka NS:n mukaan ovat frekventatiivisia.

Romaani *Kättenpäällepanijat* sisältää laskelmieni mukaan 1107 frekventatiivi-esiintymää, ne edustavat noin 8% kaikista verbi-esiintymistä. Tämä on merkittävä tieto jos otetaan huomioon se, että sellaisia esiintymiä kuin *olla, saada, taitaa, täytyä, voida*-verbien muodot, joita niin usein käytetään puhe- ja kirjakielessä, on noin 2500 ja ne edustavat 18% romaanin kaikista verbeistä⁵. Niiden lukujen perusteella siis voidaan sanoa, että siinä teoksessa kirjailija käyttää runsaasti frekventatiiviverbejä.

Näistä frekventatiiviverbeistä muutamat esiintyvät monta kertaa, esimerkiksi *katsella* (69); *kysellä* (43); *odotella* (23); *pubella* (22); *kierrellä* (17); *autella, ajella, huudella, soitella* (12); *liikuskella, nostella* (11).

Sitä paitsi on 12 verbiä, joissa esiintyy frekventatiivijohdin, mutta joita ei ole NS:ssa eikä SMS:assa:

aurailia: "Oskari *auraili* Likolammin jälle jonkinmoisen pälven [...]" (K. s.103);

säntäillä: "[...] hämähäkit *säntäilivät* järkyttyneinä katsomaan [...]" (K. s.109);

pobautella: "[...] *pobautteli* etäisyyksiin hujahtavat renkaat tavoittamaan tummia niemenkärkiä [...]" (K. s.112);

tähdännellä: "Kumpulaisen perusteellinen historiikki *tähdänteli* entisten isäntien avarakatseisuutta [...]" (K. s.123);

tibkutella: "Valtuuston tietoon hanketta *tibkuteltiin* valikoiden" (K. s.134);

⁵ Laskelmieni mukaan *Kättenpäällepanijat* romaanissa on 13.532 verbi-esiintymää, joista 2539 on *olla, saada, taitaa, täytyä, voida*-verbien muotoa, 1107 on frekventatiiviverbiä.

kurtistella: “[...] lehtori Pukkila *kurtisteli* kulmiaan minkä osasi” (K. s.137);

sekoilla: “[...] jos herra päätoimittaja alkaa *sekoilla* kovin pahasti” (K. s.152);

hapannella: “-Ja sitäkö siinä *hapantelet*, ettei Anita olekaan heti patjan virassa ilman papin aamenta” (K. s.165);

löysytellä: “Elinkeino-Koistinen hääri kaulustaan *löysytellen* tarjoilijarouvien kannoilla [...]” (K. s.225);

möyrähdellä: “[...] isojen moottoripyörien pakoputket *möyrähtelivät*” (K. s.249);

tuuraillla: “Sä kun olet joutilas mies, niin *tuuraitlet* vähän toimistossa” (K. s.255);

tanssahdella: “Kotovainion ikunaruudut *tanssahtelivat* pitkin päivää ja myöhään yöhön” (K. s.274). Näille verbeille on helppo tunnistaa kantasana, joten on syytä kysyä: onko kirjailija itse keksinyt sellaisia frekventatiivisia muotoja vai ottanut hän niitä murreperinteestä. Siihen ei ole helppo vastata, kuitenkin voidaan huomata, että juuri kielensysteemi antaa puhujalle/kirjoittajalle aineksia uusien sanojen luomiseen. Sen lisäksi pitää muistaa, että sanasto muuttuu ja kehittyy; erityisesti deskriptiivinen ja onomatopoeettinen sanasto on häilyvää ja suhteellisen rikastuvaa siksi, että muutamat verbit tulevat tavallisiksi puhekielessä vaikka ne eivät esiinny sanakirjassa.

NS:n mukaan kaksi verbiä on frekventatiivisiä: *kompastella* ja *polveilla*, mutta ensimmäisestä ei sanota kantasana (luultavasti se johtuu verbistä *kompastua*); toinen on denominaalinen johdos: *polvi* > *polveilla*, tästä syystä sitä ei voida pitää todellisena frekventatiivina.

Romaanissa olevien frekventatiiviverbien suuri osa on johtunut momentaani- ja kausatiiviverbeistä.

Frekventatiiviverbejä on yleensä enemmän murteissa ja “nämä johdokset [murteiden *-ele*-johdokset] ovat vaihtelevampia ja rikkaampia kuin yleiskielen *-ele*-johdokset. Tämän asian voi nähdä jo frekvensseistäkin. Se osoittaa, että kysymyksessä on todella produktiivi johdintyyppi, jonka resursseja kansanmurre käyttää luontevasti hyväkseen rikastuttamaan sanottavaansa” (Heverinen, 1979, s.70-71).

Myös arkikielessä voidaan huomata frekventatiivijohdoksien runsas käyttö; esimerkiksi sellaiset verbit kuin *katsella*, *kysellä*, *pubella*,

soitella, odotella, kierrellä nimittävät tavallisia, arkisia toimintoja ja antavat puheelle epävirallisen ja ystävällisen vivahduksen.

Tässä yhteydessä on mielenkiintoinen unkarilaisen tutkijan artikkeli, jossa pyritään selvittämään, miksi unkarin puhekielessä käytetään huomattavan runsaasti frekventatiiviverbejä: nykyelämän kokemus osoittaa, että omien toimintojen varmuus tulee joka päivä vaikeammaksi ja kieli sopeutuu sellaiseen tilanteeseen luoden ilmauksia, jotka kuvaavat psykologisia suhtautumisia (Kinga, 1985, s.5).

Romaanin kuvaavissa osissa momentaaniverbeistä johdetut frekventatiivijohdokset ovat tavallisia; niissä kaksi johdinainesta lisää tekstin ekspressiivisyyttä ja ne korostavat deskriptiivisiä ja onomatopoeettisia ominaisuuksia; esimerkiksi:

“Käki *kukahtele* ehkä jossain, haavoittuneet, itikat inisevät. Jalo ratsu *korskahtele*” (K. s.19):

“Puut paukkivat, ohut jää *vongahтели*, [...] Pikkulintujen kynnet *napsahtelivat* auki. [...] Vanhat *pysähtelivät* ja vetivät henkeä kurkku rahisten” (K. s.167);

“[...] massa velloi ja *hypähteli*, sivummalla *keikahdeltiin* kanervikkoon kaiutinkeoista vihreiden suojapeitteiden katveesta *räjähteli* paineiskuja kuin täryporasta, ilma *pyörteli* [...]” (K. s.250).

Ympäristön ja luonnon kuvauksessa siis frekventatiivijohtimet rikastuttavat kerrontaa deskriptiivisillä vivahduksilla ja luovat keveyden ja epämääräisyyden tunnelmaa.

Silloin kun frekventatiiviverbit viittaavat henkilöiden toimintoihin tai ajatuksiin ja psykologiseen tilanteeseen, ne yleensä antavat humoristisen sävyn, koska ne “ilmaisevat toistuvaa, hidasta tai keveähköä tekemistä ja ihmisen koomisuuden taju eli se, mikä saa meidät hymyilemään tietyille tyypeille, liittyy juuri *-ele*-johtimen kuvaamiin ominaisuuksiin: hidas, epävarma, huolimatonkin tai liioitellun keveästi asioihin suhtautuva” (Heverinen, 1979, s.86-87).

Esimerkiksi päähenkilön toimintoja usein luonnehditaan frekventatiiviverbien avulla:

“[Vaito] *mietiskeli*”; “Vaito [...] *mietiskeli* elämän kummallisuutta” (K. s.22, 29);

“Vaito *pudisteli* päätään ja *virnisteli* hämmentyneenä” (K. s.51);

“Illan Vaito *kierteli* kaupungilla ja *katseli* ihmisiä” (K. s.61);

“Vaito *vilkuili* ympärilleen [...] *Virnisteltiin*” (K. s.155);

“Vaito *tunnusteli* tytön lämpöä” (K. s.300).

Toisesta henkilöstä, Variksesta, sanotaan:

“Varis [...] *kierteli* tietymättömässä, [...] *istuskeli* sitten telkkaria *katselemassa* ja *poltteli* piippua, *lueskeli* vuotellaan [...] *hyräili keinachtelevaa* valssia [...] *liikuski* takahuoneessa” (K. s.71-72).

Tässä romaanissa näkyy, että frekventatiiviverbit usein menettävät oman alkuperäisen merkityksensä ja tulevat tyylilliseksi tunnusmerkiksi. Tämä stilistinen tunnusmerkki kuvastaa teoksen deminutiivista, hypokoristista ja epävirallista sävyä ja samaan aikaan luonnehtii henkilöiden näkökulmaa, heidän sisäistä maailmaansa ja olosuhteitansa.

Harvoihin annettuihin esimerkkeihin viitaten voisin olettaa, että Hämmäläisen romaanissa frekventatiiviverbien runsas käyttö johtuu kahdesta pääsikästä: siitä, että kirjailija käyttää omaperäistä kieltä, jonka rikkaus johtuu sekä kotipaikan murteesta että puhekielen aineksista; ja siitä, että kirjailija tekee tässä romaanissa tyylillisen tietoisin valinnan, jonka avulla hän haluaa korostaa nuoren miehen epävarmuutta ja viattomuutta sillä hetkellä, kun tämä astuu aikuisten elämään, ja antaa kertomukselle realistista sävyä nykyaikaisen arkielämän kuvauksessa.

LÄHDEKIRJALLISUUS

- HAKULINEN, AULI - KARLSSON, FRED
 1979 *Nykysuomen lauseoppia*, Jyväskylä.
- HEVERINEN, LAURI
 1979 *-ele-johittimiset verbit Väinö Linnan teoksessa Täällä Pohjantähden alla*, laudaturtyö, Helsingin Yliopisto.
- HÄMÄLÄINEN, SIMO
 1982 *Kättenpällepantjat*, Espoo.
- KANGASMAA-MINN, EIVA
 1978 *Verbien sisäisestä aspektista*, “Sananjalka”, s. 17-28.
 1984 *Derivaatiokielioppia I: verbijohdokset*, “Sananjalka”, s. 43-63.
 1985 *Suomen verbi-ilmausten kvantiteetista ja kvaliteetista*, “Virittäjä”, s. 429-445.
- KINGA FABÓ
 1985 *A -gat képző és a gat szó új jelentéséről*, “Édes anyanyelvünk”, s. 5.
- LESKINEN, HEIKKI
 1981 *Suomen murteiden historia I*, “Jyväskylän yliopiston Suomen kielen ja viestinnän laitoksen julkaisuja”, s. 1-77.

- NS = *Nykysuomen Sanakirja*, I-II-III, toim. Matti Sadeniemi, Porvoo 1990.
- OJANEN, JUSSI - UOTILA, EEVA
1977 *Suomen kielen frekventatiivi ja momentaanti-verbien derivaatio*, "Virittäjä", s. 245-264.
- RANTALAINEN, PIIRJO
1984 *Nykysuomen verbikantaiset -ele-, -ile-, -skele-, -skentele- ja -ksi-johdokset*, Pro-gradu työ, Helsingin Yliopisto.
- SAUKKONEN, PAULI
1970 *Nykysuomen johdo-oppia I*, "Virittäjä", s. 197-202.
1984 *Mistä tyyli syntyy*, Juva.
- SMS = *Suomen Murteiden Sankirja*, I-II, Helsinki 1985.
- WIIK, KALEVI
1975 *Suomen frekventatiivi ja kontinuatiivi verbit*, "Virittäjä", s. 153-166.
- YLI-VAKKURI, VALMA
1986 *Suomen kieltopillisten muotojen toisstjainen käyttö*, Turku.